

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

§. V. De Libelli oblatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

facta fuit, etiam si citatus postmodum alienæ Jurisdictionis esse cœperit.

Quia vero effectus, & finis præcipuus Citationis est, ut Reus compareat: ideo Citatio illegitima, quæ tamen ad notitiam citati pervenit, per comparitionem ejus convalidatur, & Reus comparens ad libellum Actoris, respondere cogitur: quia præsens regulariter citari non debet, Et hinc fit, quod citatus ad certam causam comparens, secundum communiorem sententiam, debeat respondere in aliâ causâ.

§. V.

De Libelli Oblatione.

Reo legitimè citato comparente, nec Judicis, ad quem vocatus est, Jurisdictionem declinante, Actor *Libellum* (*Qui non est aliud, quam brevis scriptura, claram Actoris, sue Accusatoris intentionem, seu rem, quæ petitur, causam petendi, & nomen Actoris ac Rei continens.*) Si Iudicium sit plenarium, exhibebit, seu edet Iudici, sive coram Ordinario, sive coram Delegato Iudice, sive coram Arbitro agatur, sive Civiliter, sive Criminaliter; & quidem scripto, licet olim secus fuerit, Eiusque inspiciendi ac describendi copiam Iudex Reo faciet, ut inde Reus sciat, ob quam causam in Iudicium vocatus sit, & deliberare possit, u-

trum cedere, an contendere velit, super quibus exceptiones suas defensionesque formare fundare debeat: adeo, ut Iudice Reo petitione rectè appelletur, ut etiam, si contendendum putet, veniat Reus ad agendum instructus, cognitâ actione, qua convenitur: Iudex, inspecto Libello, dispiciat, quo patet concipienda sit à se sententia, quippe quæ debeat esse Libello conformis. Et ideo quodque Libellum oportet esse clarum, & certum non alternativum, relictâ interim Actoris potestate petitionis suæ obscuræ denuo repetendæ, & rectè instituendæ. Alias sententia super Libello evidenter inepto, in causis Ordinariis est nulla, etiam parte non opposita. Procedit tamen Libellus generalis & obscurus in causis summariis, parte non opposita, secus in Ordinariis.

Sustinetur etiam Libellus Alternativus Primo in Actione Hypothecaria: nam Possessor potest retinere Rem, & Litis aestimationem offerre Creditori.

Secundo in Materia, ubi venditor concedere debet, ut Emptor, aut, quod deest iusti Pretio, suppleat, aut Rem Emptam restituat.

Tertio, quando petitur Restitutio adversus contractum.

Quarto

Quarto, quando petitur restitui Res, si existat, aut ejus æstimatio, si consumpta sit. Similiter, quando incertitudo provenit, ex facto Adversarii.

Cum vero duplex sit Libellus, nempe Civilis, seu Conventionalis; In Conventionali exprimendum est, Quis, Quid, Coram Quo, Quo Iure petatur, & à Quo. In Criminali vero, Nomen Accusatoris, Rei Accusati, Iudicis, coram quo, delicti Locus, Annus, Mensis designari debet, quamvis, si dies, qui mensem demonstrat, exprimatur, non alia mensis expressione sit opus.

In Conventionali necesse est, ut medium concludendi, seu causa petendi exprimatur, sive Proxima, sive Remota. In Reali factum, ex quo causatur Dominium, V. G. Quod Res sit legata, vendita & tradita. Et quidem in Actione Personali exprimenda est causa remota. In Reali vero, puta in rei vindicatione sufficit exprimere causam Proximam, V. G. peto rem, quæ mea est, ratione Domini, vel quasi Domini.

Potest etiam Actor plures actiones suo Libello simul cumulare, sive ex diversis causis ad diversa, contra eundem, vel diversum agat, sive etiam ex eadem causâ, & ad idem contra diversos agat, modo nihil ob-

Act cumulationi, idque favore dirimendi
rum Litium, iisque sigillatim à Reo respon-
dendum est, & à Iudice totidem, secundum
cujusque actionis naturam, sigillatim profer-
rendæ sunt sententiæ, in eodem Iudicio: quod
tot sunt Libelli, quot Actiones & facta, pos-
testque Iudex, partim definitive, partim in-
terlocutorie pronuntiare.

Libello vero Actoris, secundum ordinem
Iuris exhibito, non statim cogitur Reus re-
pondere, sed induciæ ei dandæ sunt, ut de-
beret, an contendendum sit, an acceptandum
an recusandus sit Iudex, & ut, si quas habeat
exceptiones, proponat. Et quidem de Iure
communi dilatio viginti dierum conceditur.
Hanc tamen Dilationem ex communi obser-
vatione frequenter à Iudice coarctari vide-
mus.

Dixi in initio, Libellum ab Actore esse ex-
hibendum Iudici, si plenarium sit Iudicium
quia in summario Iudicio, & brevioribus
causis, etiam de Iure communi, non est ne-
cesse, Libellum scripto tradi: sed sufficit
Actoris petitionem coram Iudice, nudis ver-
bis proponi, eamque Actis inferi, ut, re pos-
sibile, ejus copia haberi possit. Dubium
tem existente, an aliqua causa sit de brevioribus

ribus, arbitrabitur Iudex secundum qualita-
tem personarum.

Similiter aliud obtinet, si coram Arbitra-
tore agatur, quia coram eo nulla solemnitas
Judicii necessario servanda est. Et licet in Ju-
dicio ordinario Litigatores inter se pacisci
possint, ne sibi invicem Libellum edere cogantur, ne tamen Iudici edatur in casibus, in
quibus requiritur, nec Tacite, nec Expresse
pacisci queunt: quia sententia conformis
Libello à Iudice proferri debet, & quia Li-
bellus est introductus favore publico; ut li-
tes clarius procedant. Potest mutari Libel-
lus, tam in Civilibus, quam in Criminalibus,
usque ad Litem contestatam, quia nondum
est ceptum Judicium: At vero post Litem
contestatam Actor eam mutare non potest,
nisi velit uti novo Libello, & nova instantia,
recedendo à priori, cum refusione expensa-
rum, ne quidem, si partium accedat consen-
sus, quia per Litis contestationem obligatur
quis instantiæ, ut ab ea recedere, & amplius
poenitere non valeat.

Emendare vero Libellum licet, usque ad
sententiam. Hinc, si Actor de summâ petita
aliquid diminuere velit, usque ad sententiam
audiendus est, sicut &, si errore ductus, ab
initio minus, quam sibi debebatur, petierit,

80 *Nuclei Tractatus practici*
potest in eodem Iudicio, eademque instans
errorem suum corrigere.

§. VI.

De Mutuis Petitionibus.

PLerumque viso Actoris Libello, Reus
vicissim ab Actore aliquid petit, eumque
reconvenire solet, præsertim quando com-
pensationi locus non est, ut si debitum et
utraque parte non sit liquidum, nec intra
brevem terminum, arbitrio Iudicis statuen-
dum, liquidari possit. Nam *Mutua Petiti-
o idem est, quod Reconventio, qua scilicet Reus
viso Libello Actoris, vicissim aliud ab eo petit
coram eodem Iudice, & in eodem Iudicio
etiamsi alias ille Iudex non sit Actoris compe-
rens.* Nec enim permittitur Reo, durante Iu-
dicio Conventionis, Actorem, convenire
coram alio Iudice, nisi natura & genus, seu
qualitas causæ eundem Iudicem dedigne-
tur.

Non potest autem Actor, quo ad Recon-
ventionem, Vbi ea locum habere potest, se
etiam ullâ incompetentis Fori exceptione
tueri, quo minus, coram eodem Iudice re-
pondere cogatur, etiamsi Clericus sit. qui co-
ram Iudice Laico Reum convenit, ex recep-
tiori DD. Sententia, quia hoc casu non Cleri-
cus ipse prorogat Jurisdictionem Laici in se
sed